

ประวัติความเป็นมาของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทย

การศึกษาวิจัย วิวัฒนาการของแต่ละสื่อ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน จะทำให้ เราเห็นถึงข้อได้เปรียบที่สำคัญของสื่อมวลชนแต่ละประเภท ซึ่งก็จะทำให้เรา เข้าใจถึงความหมาย หรือนิยามของสื่อมวลชนได้ดี ในลักษณะที่ความหมายดังกล่าว แปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลาและบริบททางสังคมเราพบว่าระยะเริ่มต้นของสื่อมวลชน แต่ละชนิด เป็นระยะที่สื่อมวลชนแต่ละชนิดถูกกำหนดความหมายขึ้นจากสภาพแวดล้อม ที่ตัวของมันเองได้ถูกประดิษฐ์คิดค้นขึ้น ¹

โทรทัศน์บอกรับสมาชิก มีพัฒนาการต่อเนื่องมาจากโทรทัศน์ธรรมดา เพื่อ เข้ามาแก้ข้อบกพร่องบางประการ การเกิดขึ้นของสื่อสารมวลชนประเภทเดียวกัน คือสื่อโทรทัศน์ ที่เข้ามาทำหน้าที่เหมือนกันในสังคม แต่เรียกชื่อต่างกันไป เพราะถูก กำหนดความหมายโดยสังคมสภาพแวดล้อมที่ถูกประดิษฐ์คิดค้น ในช่วงแรกประชาชน อาจสับสน ซึ่งการพัฒนาการของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ในระยะต่อมา ทำให้เรา มองเห็นข้อแตกต่างของโทรทัศน์ธรรมดา กับโทรทัศน์บอกรับสมาชิก พร้อมทั้งเข้าใจ ความหมายของโทรทัศน์แต่ละประเภทได้ดีขึ้น ตามกาลเวลาและบริบททางสังคม ดังประวัติความเป็นมาของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังนี้

¹ ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, ทฤษฎีสื่อสารมวลชน, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 4-5.

"เมื่อความเจริญทางเทคโนโลยี ในการส่งสัญญาณโทรทัศน์ แพร่เข้าสู่ประเทศไทย กิจกรรมโทรทัศน์เริ่มขึ้นในรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม และออกอากาศเป็นครั้งแรกทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวี ช่อง 4 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2498 ต่อมาได้ขยายการตั้งสถานีโทรทัศน์ในส่วนกลางตามลำดับ คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (ในปี 2501) สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 (ในปี 2510) สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 (ในปี 2513) และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ (ในปี 2529)" ²

นับแต่ปี 2498 จนกระทั่งปัจจุบัน ความบันเทิงและข่าวสารของไทยก็เข้าสู่ยุคโทรทัศน์ เมื่อพัฒนาการของสังคมเปลี่ยนไป จากสังคมเกษตรกรรมกำลังเข้าสู่สังคมอุตสาหกรรม และด้วยภาวะเศรษฐกิจที่แปรเปลี่ยนไปประชาชนต้องพึ่งโทรทัศน์ในการผ่อนคลาย และรับรู้ข่าวสารมากขึ้น แต่โทรทัศน์ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนบางกลุ่มได้ ถึงแม้ว่าทุกสถานี จะไม่มีการเก็บค่าชมรายการจากผู้ชมก็ตาม แต่ก็มีรายได้จากการเก็บค่าโฆษณา โทรทัศน์แต่ละสถานีจะถูกเน้นไปในเชิงธุรกิจ นั่นคือปล่อยให้ธุรกิจเข้ามามีบทบาทเหนือรายการมากโดยปล่อยให้โฆษณาสินค้าในรายการมากเกินไป จนกระทั่งคณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์ (กบว.) ออกคำสั่งในการจำกัดเวลาในการโฆษณา เนื่องจากกลุ่มผู้ชมโทรทัศน์มีหลายระดับ และผู้จัดรายการจำเป็นต้องแย่งชิงผู้ชม เพื่อสร้างยอดผู้รับชมรายการให้มากที่สุด ฉะนั้นรายการที่สนองต่อผู้ชมระดับหนึ่ง ก็อาจจะไม่สนองต่อผู้ชมอีกระดับหนึ่ง เมื่อประชาชนไม่มีทางเลือก จึงต้องถูกบังคับให้ชมรายการ เรียงลำดับก่อนหลัง ตามผังรายการที่จัดไว้ เช่น ข่าว ละคร เกมโชว์ กีฬา ภาพยนตร์

² สรุปความจาก วิวัฒนาการสื่อมวลชนไทย, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักพิมพ์พุกกษา, พ.ศ. 2527

ตั้งแผนภูมิ ที่ได้สรุปจากนิตยสาร ที่นำเสนอรายการโทรทัศน์ แต่ละสถานี
ในวันพุธที่ 30 ตุลาคม 2534 ดังนี้³

แผนภูมิที่ 3 ตารางเวลาออกอากาศประจำวันพุธที่ 30 ตุลาคม 2534

สถานี/เวลา	3	5	7	9
19.30	ข่าว	ข่าว	ข่าว	ข่าว
21.00	ละคร (วนิดา)	ละคร (ปีศาจฯ)	ละคร (กำแพงบุญ)	บุหงารำไป
22.00	ภ.จีน	สารคดี	เกมส์โชว์	ละคร
23.00	แดนสนธยา	ที่นักรุงเทพ	กาแลคซีสเปอต	กอล์ฟ PGA

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ต้องการรับชมรายการละคร จะต้องรอเวลาให้รายการ
ข่าวจบเสียก่อน ส่วนผู้ชมที่ต้องการรับชมรายการกีฬา ก็ต้องรอให้รายการที่นำเสนอ
ในช่วงต้น ๆ คือทั้งข่าวและละคร จบรายการเรียงตามลำดับก่อน เมื่อจะเปลี่ยน
ไปรับชมรายการของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ก็จะพบรายการประเภทเดียวกัน ใน
เวลารายการใกล้เคียงกัน ซึ่งฝ่ายรายการแต่ละสถานี มักจัดผังรายการออกมา
ในเวลา และรายการประเภทเดียวกันตั้งแผนภูมิที่เสนอข้างต้น

³ นิตยสารทีวีพูล, ตุลาคม 2534, หน้า 42

"จนกระทั่งในปัจจุบัน เรามีสถานีโทรทัศน์ทั่วประเทศถึง 13 สถานี แยกออกเป็น ส่วนกลาง 5 สถานี (ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และช่อง 11) ส่วนภูมิภาค 8 สถานี แม่ฮ่องสอน ลำปาง พิชญโลก อุบลราชธานี ขอนแก่น นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และภูเก็ต"⁴ แต่รัศมีของกำลังส่ง ของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง ยังไม่ครอบคลุมไปทั่วประเทศ ยังมีประชาชนอีกหลายส่วนที่เดียว ที่มีปัญหาในด้านพื้นที่การรับชมสัญญาณโทรทัศน์ เช่น ที่จังหวัด แม่ฮ่องสอน ตาก พังงา และตราด ประชาชนในพื้นที่เหล่านั้นจึงได้ร่วมกันขออนุมัติ ติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียม แล้วต่อสายลงมาเข้าเครื่องรับของสมาชิก ซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่นั้น ๆ

ในขณะที่พัฒนาการด้านเทคโนโลยีของสถานีโทรทัศน์ มีมาโดยลำดับ แต่ก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการ การรับชมรายการโทรทัศน์ ของประชาชนได้ทั่วประเทศ ทั้งนี้เพราะอุปสรรคจากธรรมชาติขวางกั้นสัญญาณโทรทัศน์ โดยเฉพาะพื้นที่ใกล้กับภูเขา จะไม่สามารถรับชมสัญญาณโทรทัศน์ได้ หรือมีฉะนั้น ก็จะไม่ชัดเจนพร้อมกันนั้น ประชาชนส่วนหนึ่ง ที่รับสัญญาณโทรทัศน์ได้ดี แต่บางครั้งไม่มีเวลาที่จะรับชมรายการโทรทัศน์ ทั้งนี้เป็นผลมาจากสภาวะการประกอบอาชีพ ดังเช่นการปฏิบัติงานของ นักธุรกิจ แพทย์ พยาบาล ทหาร ตำรวจ และพนักงานประจำโรงงานประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ทำให้เวลาในการรับชมของประชาชนบางส่วน ไม่สอดคล้องกับเวลาของรายการ ในการออกอากาศ

⁴ รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง อนาคตของเคเบิลทีวี

ก้าวแรกของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก

จากปัจจัยปัญหาในการรับสัญญาณโทรทัศน์ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นจนกระทั่งมีประชาชนได้ร้องขอ ให้ทำการแก้ไข จุดบกพร่อง ในพื้นที่การรับสัญญาณโทรทัศน์ คณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์ จึงได้มีการเตรียมการแก้ไข โดยใช้วิธีโทรทัศน์บอกรับสมาชิก นับเป็นครั้งแรกที่มีการนำวิธีโทรทัศน์บอกรับสมาชิกเข้ามาใช้ในประเทศไทย

คุณเศรษฐพร คุณศรีพิทักษ์ รองอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข ได้กล่าวถึงการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ว่า

"ในการประชุมคณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์ มีการพูดถึงว่ามีประชาชนเขียนจดหมายมาบอกว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่ได้ดูโทรทัศน์เลย เหมือนกับว่าถูกทอดทิ้งจากรัฐบาล ก็มีการแก้ไขกันโดยอนุมัติให้ใช้จานรับสัญญาณดาวเทียม รับจากช่อง 7 เท่านั้น แล้วต่อสายเข้าตัวเมืองแล้วแยกเข้าบ้านโดยตรง"^๕

นับเป็นก้าวแรกของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ที่เข้ามาแก้ปัญหาพื้นที่ ที่เป็นจุดบอดในการรับสัญญาณโทรทัศน์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการรับข่าวสารและบันเทิง เหมือนกับประชาชนในส่วนอื่น ๆ ของประเทศ

"จากปัญหาพื้นที่ที่รับสัญญาณโทรทัศน์ไม่ได้ หรือไม่ชัดเจน ในหลายจังหวัด รวมทั้งปัญหาของคุณภาพรายการโทรทัศน์เอง เช่นการมีโฆษณามากเกินไปจนกระทั่ง

^๕ อ่างแล้ว, หน้า 14

ความแพร่หลายของเครื่องวิดีโอเทป ในปี 2525 ได้มีผู้ส่งเทปโทรทัศน์ตามสายหรือที่เรียกว่าเคเบิลทีวี ในต่างจังหวัด เช่น นครสวรรค์ เชียงใหม่ เชียงราย " 6

เมื่อเทคโนโลยีด้านโทรทัศน์ได้พัฒนามากขึ้นไปอีก ในปี 2525 เริ่มมีการนำเข้า เครื่องวิดีโอเทป ตามบ้าน ที่ประชาชนทั่วไปสามารถซื้อหามาเพื่อเป็นความบันเทิงประจำครอบครัวขึ้นใหม่ สามารถเปิดม้วนเทปจากรายการต่าง ๆ ที่ต้องการได้ โดยการเช่าม้วนเทปมาจากศูนย์วิดีโอเทปให้เช่า และสามารถบันทึกรายการโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ที่กำลังออกอากาศ แต่ยังไม่มีการเข้าชมเพื่อเก็บไว้ชมในภายหลังได้อีกด้วย

"ปัจจัยด้านการเข้ามาของเครื่องวิดีโอเทปนี้ ส่งผลให้เกิดศูนย์วิดีโอเทปให้เช่า จาก 200 ศูนย์ ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 1,000 ศูนย์ ในปี 2526 และ 2,000 ศูนย์ ในปี 2527 ค่าเช่า ลดลงมาจาก 100 บาท ไป 80, 50, 40 จนกระทั่ง 10 บาท" 7

ร.ต.ฉลาด วรฉัตร กล่าวถึงเครื่องวิดีโอเทป ว่า

"ผมเห็นว่าช่วงนั้น อุปกรณ์ประเภทนี้ยังมีราคาแพงอยู่มาก ประชาชนในระดับล่างยังไม่สามารถซื้อหามาเป็นความบันเทิงส่วนตัวภายในบ้านได้ ผมจึงคิดว่ามันเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการรับข่าวสาร และก็มองว่าเครื่องวิดีโอ น่าจะ

⁶ Bangkok Post , 9 พฤษภาคม 2526 , หน้า 20

⁷ วิทอง ตัณฑกุลนินาท , แนวโน้มทางการตลาดของเทปบันทึกภาพขนาดครึ่งนิ้วในเขตกรุงเทพมหานคร , วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529 , หน้า 2

เหมือนกับเครื่องขยายเสียง (Amplifier) ที่เครื่องหนึ่งต่อออกหลายลำโพงได้ จึงให้แนวคิดนี้ กับช่างเทคนิค ไปหาวิธีดำเนินการ และเริ่มดำเนินการและรับสมาชิกครั้งแรกที่จังหวัดตราด ในปี พ.ศ. 2525 ซึ่งตอนนั้นผมไม่รู้ว่านครสวรรค์เขาทำกันแล้ว ครั้งแรกได้สมาชิก 20 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนประชากรในเขตเทศบาล จากนั้น ผมก็มาเข้าหุ้กับเพื่อนเปิดกิจการโทรทัศน์ทางสายชั้น ที่จังหวัดจันทบุรี และตั้งเป็นชมรมโทรทัศน์ทางสายจันทบุรี" ^๘

คุณดิเรก ศุภวิวรรณ ได้กล่าวเสริมถึงกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกที่จังหวัดจันทบุรีว่า ^๙

"เราเริ่มกิจการเมื่อกลางปี 2526 เพราะเห็นว่าจันทบุรี มีความสมบูรณ์ทางเศรษฐกิจแต่การรับสัญญาณโทรทัศน์รับได้เพียง ช่อง 7 สถานีเดียว หาสมาชิกสัปดาห์แรกได้ 300 ราย ที่นี้ได้รับความสนใจมาก จนกระทั่งติดตั้งไม่ทัน จากนั้นก็ได้ขยายกิจการไปในจังหวัดชลบุรีและระยองในระยะต่อมา"

"ในช่วงที่คุณฉลาด วรฉัตร ดำเนินกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกที่จังหวัดตราด และจันทบุรีนั้น ผลจากความแพร่หลายของเครื่องวิดีโอเทปในปี 2525 ได้มีผู้ส่งเทปโทรทัศน์ตามสาย หรือที่เรียกกันว่า เคเบิลทีวี ในต่างจังหวัด เช่น นครสวรรค์ เชียงใหม่ เชียงราย" ^{1๐} และได้ขยายไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ "ประมาณ 40 จังหวัด เช่น สมุทรสาคร มหาชัย บ้านโป่ง ราชบุรี ขอนแก่น ชุมพร หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช ปัตตานี เป็นต้น" ¹¹

^๘ สัมภาษณ์, รต.ฉลาด วรฉัตร, 23 กันยายน 2535.

^๙ สัมภาษณ์, คุณดิเรก ศุภวิวรรณ, 2 ตุลาคม 2535.

^{1๐} อ้างแล้ว, หน้า 20.

กิจการในระยะแรกของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ในต่างจังหวัด คือการเปิดวิดีโอเทป ที่เข้ามาจากศูนย์วิดีโอเทป นำมาเปิดจากเครื่องเจ้าของกิจการ แล้วต่อสายเคเบิลไปยังบ้านสมาชิก เพื่อเข้าเครื่องรับโทรทัศน์ ของผู้บอกรับเป็นสมาชิก โดยตรงไม่ต้องผ่านเครื่องแปลงสัญญาณอีก ซึ่งการเดินทางสายเคเบิลในระยะแรก ๆ บริษัทผู้ประกอบกิจการ ได้เดินสายเคเบิล ไปตามเสาไฟฟ้า

คุณบำรุง วสันตกรณ์ กล่าวว่¹²

"ที่ชลบุรีเราจัดช่องขาวไว้หนึ่งช่องนอกจากจะเป็นข่าวจากส่วนกลางแล้วยังเป็นข่าวในท้องถิ่น โดยเฉพาะข่าวจากส่วนราชการจะมาขอให้ช่วยประชาสัมพันธ์ตลอดเวลา รวมทั้งการถ่ายทอดสดประเพณีวิ่งควายตรงนี้นับเป็นจุดเด่นของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกชลบุรี"

ต่อมาได้พัฒนารูปแบบรายการโดยการเสริมข่าวท้องถิ่นเข้ามาเป็นช่วง ๆ เพื่อคั่นระหว่างรายการ บางบริษัท เช่นที่ จันทบุรี ได้จัดช่องสัญญาณ 1 ช่องไว้เฉพาะรายการข่าว นอกจากนี้บางบริษัท ยังได้นำการถ่ายทอดสดกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น เข้ามาเสริมในรายการอีกด้วย เช่น ถ่ายทอด การวิ่งควายที่ชลบุรี ของบริษัทโทรทัศน์ทางสาย จังหวัดชลบุรี เป็นต้น

¹¹ สัมภาษณ์, คุณเกษม อินทร์แก้ว, 23 กันยายน 2535

¹² สัมภาษณ์, คุณบำรุง วสันตกรณ์, 8 ตุลาคม 2535

จนกระทั่งในปี 2529 โทรทัศน์บอกรับสมาชิก เริ่มมีปัญหาบางอย่าง มากกระทบ ทำให้ต้องถูกระงับการดำเนินกิจการหลายบริษัทด้วยกัน จากการไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และรัฐบาล เมื่อสื่อมวลชนได้ลงข่าวว่า "มีวาระขั๊กกระขั๊กกันอยู่ ทั้งพระราชบัญญัติว่าด้วยวิดีโอเทปและเคเบิลทีวี ผ่านกรม. แล้ว ก็ยังไม่ถึงสภา.. ช่องโทรทัศน์เคเบิลทีวีหลายจังหวัด เลยกดออกชุมชนเมือง เล่น เหมาทิ้งหมู่บ้านอาศัยเสาไฟฟ้านำร่องตอนนี้อยู่สุดเคเบิลญี่ปุ่นเพื่อคนญี่ปุ่นในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะ เปิดมาไม่นาน สมาชิกมีทั้งบ้านพักคนญี่ปุ่นแถวถนนสุขุมวิท และโรงแรม ชั้นหนึ่ง ที่มีคนญี่ปุ่นพักมาก ๆ เทปที่เสนอส่งตรงมาจากญี่ปุ่น เรียกว่าวันต่อวัน"¹³

"ต่อมาเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบว่า หจก.โอเวอร์ซี โปรแกรม เซอร์วิส (Over sea Program Service) ดำเนินการโดยชาวญี่ปุ่น 7 คน ลักลอบพาดสาย เคเบิลกับเสาไฟฟ้า ของการไฟฟ้านครหลวง จากถนนสุขุมวิท ซอย 1 ถึงซอย เอกมัย"¹⁴ เป็นผลให้รัฐบาลระมัดระวัง เพิ่มการสอดส่องดูแลการแพร่ภาพของ โทรทัศน์บอกรับสมาชิกมากขึ้น ด้วยเกรงว่าจะ เป็นพิษภัยจากประเทศที่มีนโยบายทาง การเมืองตรงกันข้ามเข้ามาเผยแพร่ลัทธิ"และการไฟฟ้านครหลวง ก็ไม่ยอมให้บริษัท โทรทัศน์บอกรับสมาชิก ทุกบริษัท ดำเนินกิจการ โดยพาดสายเคเบิลไปกับเสาไฟฟ้า อีกต่อไป ซึ่งในการนี้ นายประสพ บุชราคม สส.พรรคกิจสังคม ได้มีหนังสือถึง การ ไฟฟ้านครหลวง ขอให้ผ่อนผันการรื้อถอนสายเคเบิล โดยให้เหตุผลว่าลงทุนไปแล้ว 20 ล้านบาท"¹⁵ แม้ในต่างจังหวัด กิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ได้รับ ผลกระทบกระเทือนมาก จากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ " ซึ่งรัฐมนตรี

¹³ คอลัมภ์หน้าแรก, นิตยสารมีเดีย ,ฉบับที่ 19 , 2525, หน้า 5

¹⁴ มติชน, 9 มกราคม 2529

¹⁵ มติชน, 15 มกราคม 2529

มหาดไทย ได้กำชับผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด ตรวจตรา การพาดสายเคเบิลตามเสาไฟฟ้า"¹⁶ "และที่จังหวัดชุมพร สั่งให้ผู้ประกอบการหยุดแพร่ภาพและรื้อสายเคเบิลทีวีใน 7 วัน"¹⁷ ที่จังหวัดราชบุรีก็เช่นกัน ถูกรื้อสายเคเบิล เมื่อมีคำสั่งลុกรื้อสายเคเบิลทีวีที่บ้านโป่ง"¹⁸ และล่าสุด"การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสั่งรื้อสายเคเบิลทีวีของบริษัทฟ้าตริงเคเบิลทีวี เพราะนำสายเคเบิลทีวี ไปพาดกับเสาไฟฟ้า"¹⁹

การพาดสายเคเบิลกับเสาไฟฟ้า ยังไม่สามารถทำได้ "เพราะที่ผ่านมา ยังไม่มีเอกชนรายใด ได้รับอนุญาต เป็นระเบียบทางราชการ และข้อกฎหมาย ที่ผ่านมา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เคยรื้อถอนสายเคเบิลทีวีของเอกชนไปหลายราย ที่ จันทบุรี ระยอง และภาคใต้บางจังหวัด "²⁰

ร.ต.ฉลาด วรรณิตร กล่าววว่า ²¹

"เมื่อทางราชการไม่ให้เดินสายเคเบิลของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกไปตามเสาไฟฟ้า โดยอ้างพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ มาตรา 20 เราก็กักไซ้โดยการ ขออนุญาตตามบ้านเรือนต่าง ๆ ในการเดินสายเคเบิลไปตามหลังคาบ้าน"

¹⁶ มติชน, 22 มกราคม 2529

¹⁷ มติชน, 29 มกราคม 2529

¹⁸ เดลินิวส์, 16 ธันวาคม 2529

¹⁹ ฐานเศรษฐกิจ, 18-24 พฤศจิกายน 2534 หน้า 47

²⁰ อ้างแล้ว, หน้า 47

²¹ สัมภาษณ์, ร.ต.ฉลาด วรรณิตร, 23 กันยายน 2535

เมื่อมีปัจจัยปัญหา จากการไฟฟ้าและความไม่แน่นอนของกฎหมาย ทำให้บริษัทโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในหลายจังหวัด ต้องหยุดกิจการลง บางแห่งต้องปรับกลยุทธ์ของบริษัทใหม่ ต่อปัญหากฎหมาย และการเดินสายเคเบิล ไม่ให้พาดกับเสาไฟฟ้าซึ่งหลายบริษัท ได้แก้ปัญหา โดยการวางสายเคเบิล ไปตามหลังคาบ้านเรือน ของประชาชนทั่วไป ซึ่งวิธีการนี้ยังใช้อยู่จนปัจจุบัน

จากการศึกษาต่อมาพบว่า โทรทัศน์บอกรับสมาชิก เริ่มจากความต้องการของประชาชนในต่างจังหวัดที่มีปัญหาในการรับชมรายการโทรทัศน์ จึงแก้ปัญหาโดยวิธีตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียม และนำสู่ระบบโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ต่อมาได้พัฒนาจนกระทั่ง มีการเปิดวิดีโอเทปรายการบันเทิงต่าง ๆ ประกอบการเสริมรายการข่าวท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นจุดขายที่เด่นมาก จึงกล่าวได้ว่าโทรทัศน์บอกรับสมาชิก เริ่มต้นจาก ส่วนภูมิภาคมาก่อน แต่ก็ยังประสบปัจจัยปัญหา ต่อการดำเนินกิจการ โทรทัศน์บอกรับสมาชิกมาตลอด จนกระทั่งปัจจุบัน ในขณะที่โทรทัศน์บอกรับสมาชิก ยังคงดำเนินกิจการอยู่ในต่างจังหวัดนั้น ในส่วนของกรุงเทพฯ ก็ได้มีการเตรียมการขออนุมัติดำเนินกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก โดยได้พัฒนาจากเดิมไปสู่อีกระบบหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทย

ต่อมาโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ได้พัฒนาด้านเทคนิคจากวิธีการเดิมคือ การส่งสัญญาณโทรทัศน์บอกรับสมาชิก จากการนำสัญญาณออกจากเครื่องเล่นวีดีโอเทป ด้วยการเดินผ่านสายเคเบิล หรือสายนำสัญญาณ (Coaxial Cable) จากบริษัทโทรทัศน์บอกรับสมาชิกเดินสายไปจนกว่าจะถึงบ้านของสมาชิก ไม่ว่าจะไกลแค่ไหนก็ตาม ถ้าสายเคเบิลสามารถไปถึงได้ ก็สามารถบอกรับเป็นสมาชิกโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกได้ วิธีการนี้เรียกว่า โทรทัศน์ตามสาย ซีเอทีวี ได้พัฒนาไปสู่การส่งสัญญาณด้วยคลื่นวิทยุวิธีการนี้เรียกว่า โทรทัศน์บอกรับสมาชิก อาร์เอสทีวี เหมือนกับการส่งสัญญาณด้วยเครื่องส่งโทรทัศน์ธรรมดา แต่โทรทัศน์บอกรับสมาชิกเพิ่มการใส่เครื่องกันสัญญาณ (Scramble) เพื่อป้องกันมิให้ ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกรับสัญญาณได้ เพราะสัญญาณที่ส่งออกอากาศ เหมือนกับสัญญาณโทรทัศน์ปกติ แต่คนละคลื่นความถี่เท่านั้นโดยออกอากาศในระบบ ยูเอชเอฟ (UHF) ความถี่ 2.5-2.7 กิกะเฮิรตซ์ (GHz) สมาชิกที่ชำระค่าสมาชิกเท่านั้น จึงจะรับสัญญาณโทรทัศน์บอกรับสมาชิกได้ เพราะจะได้รับการติดตั้งระบบสายอากาศของสมาชิก (Down Converter) ซึ่งเป็นเครื่องถอดรหัส หรือแยกสัญญาณรบกวน ออกจากสัญญาณโทรทัศน์ (Decoder) ที่แต่ละบริษัทได้ใส่ป้องกันไว้

เมื่อความเจริญดังกล่าว ได้เริ่มแพร่เข้ามาสู่ประเทศไทย มีผู้คิดที่จะดำเนินธุรกิจประเภทนี้หลายบริษัทด้วยกันโดยการยื่นหนังสือ ขอดำเนินการจัดบริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก (อาร์เอสทีวี) กับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ซึ่งมีประวัติความเป็นมาของการพัฒนาการ ในการเตรียมการขออนุมัติดำเนินกิจการ ดังนี้

"ประมาณปลายปี 2525 บริษัทเคสีย์รวิว อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ประเทศสหรัฐอเมริกา ในนามของ บริษัทเคสีย์รวิว ประเทศไทย ได้ทำหนังสือถึง องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) เพื่อขอดำเนินการก่อสร้าง และจัดบริการโทรทัศน์ด้วยระบบ อาร์เอสทีวี และระบบโทรทัศน์ตามสาย ซีเอทีวี ให้แก่ผู้ชม ที่เป็นสมาชิกในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ให้สมาชิกได้ชม รายการแปลกใหม่ จากต่างประเทศเช่น บันเทิง กีฬา ข่าวสาร การศึกษา โดยตั้ง สถานีภาคพื้นดิน ที่หน้าสำนักงาน อ.ส.ม.ท. รับสัญญาณถ่ายทอด จากสหรัฐอเมริกา (ฮาวาย)"²² "และในระหว่างวันที่ 15-17 มิถุนายน 2526 อ.ส.ม.ท. ร่วมกับบริษัทเคสีย์รวิว อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้จัดนิทรรศการ ระบบส่งสัญญาณโทรทัศน์ระบบ อาร์เอสทีวี และ ซีเอทีวี ที่โรงแรมไฮแอทเซนต์ริล โดย อ.ส.ม.ท. จะมีการลงทุน 800 ล้านบาท และใช้ระบบส่งสัญญาณแบบ อาร์เอส ทีวี แพร่สัญญาณภาพและเสียงสู่เครื่องรับของสมาชิกในระยะแรกก่อนเนื่องจากระบบ ซีเอทีวี จะมีปัญหาด้านการวางสายในประเทศไทย และเสนอติดตั้ง ช่องรายการ 4 ช่อง ได้แก่ รายการเพื่อการศึกษา รายการครอบครัว ข่าวและกีฬา และช่อง ภาพยนตร์ โดยถ่ายทอดจากสหรัฐอเมริกา(มลรัฐฮาวาย) ด้วยดาวเทียมอินเทลแซท (Intelsat) โดยผ่านทางสถานีรับสัญญาณภาคพื้นดินชนิดเคลื่อนที่ได้ของบริษัท"²³

"เมื่อ วันที่ 17 มิถุนายน 2526 คณะกรรมการบริหาร อ.ส.ม.ท. ได้ แต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง มี ดร.อมร จันทรสุมบุรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการ

²² รายงานการสัมมนาทางวิชาการ, เคเบิลทีวี: บทบาทใหม่ต่อสังคมไทย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 26 ตุลาคม 2532 หน้า 80

²³ อ้างแล้ว, หน้า 70

กฤษฎีกาเป็นประธาน เพื่อศึกษา โครงการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก และนำเสนอ คณะรัฐมนตรี ²⁴

ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง ที่นำเสนอแนวทางโทรทัศน์บอกรับสมาชิก เช่นกัน โดย สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 เป็นผู้นำเสนอ " เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2526 คณะกรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ได้แถลงข่าวเตรียม โครงการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ตามสาย และต่อมา ก็ได้ยืนยันว่าพร้อมจะลงทุนจำนวน กว่า 1,000 ล้านบาท ให้บริการผู้ชมในกรุงเทพมหานคร และจะซื้ออุปกรณ์จาก สหรัฐอเมริกา โดยคาดว่า หากโครงการประสบความสำเร็จ ก็จะขยายกิจการด้วย ทุนอีก 3,000 ล้านบาท ให้บริการทั่วประเทศ" ²⁵

อย่างไรก็ตามโครงการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ไม่ผ่านความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีในสมัยนั้น

ต่อมาวันที่ 6 มีนาคม 2527 คณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านต่าง ๆ สำหรับโครงการจัดตั้งโทรทัศน์ตามสาย ดังนั้น วันที่ 22 สิงหาคม 2527 อ.ส.ม.ท. จึงกำหนดที่จะดำเนินการ โทรทัศน์ ทางสาย ระบบบอกรับเป็นสมาชิก

วันที่ 19 มีนาคม 2529 กรมไปรษณีย์โทรเลข จัดสรรความถี่วิทยุ 3 ช่อง ให้แก่บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (ไอบีซี)

²⁴ วิทยุสารประจำวันที่ 20 มิถุนายน 2526 กรมประชาสัมพันธ์ หน้า 4-5

²⁵ มติชน, 1 มิถุนายน 2526, หน้า 8

เพื่อใช้ถ่ายถอดสัญญาณภาพและสัญญาณเสียง ไปยังโรงแรมต่าง ๆ ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 แห่ง ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการประสานงานการจัดและบริหารความถี่วิทยุแห่งชาติ (กบถ.) โดยในขั้นแรกจัดสรรให้รวม 2 ช่องก่อน

วันที่ 3 มิถุนายน 2529 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเรื่อง การให้บริการ โทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก ดังนี้ ^{๒๘}

1. ยืนยันมติเดิม คือไม่อนุญาตให้เอกชน ดำเนินการส่งโทรทัศน์ จาก วิทยุไอเทป ไม่ว่าจะโดยวิธีใด จนกว่าจะมีกฎหมายออกบังคับใช้ชัดเจน

2. ระหว่างออกกฎหมายนั้น ให้ อ.ส.ม.ท. เป็นผู้ดำเนินการในรูป ของความร่วมมือกับเอกชนหรือรูปอื่นใด ที่จะสามารถควบคุมดูแลการดำเนินได้อย่าง รัดกุม โดยให้ อ.ส.ม.ท. จัดทำโครงการพร้อมรายละเอียด วิธีการควบคุม เสนอ ค.ร.ม. พิจารณาโดยด่วนต่อไป

3. สำหรับความถี่ที่กรมไปรษณีย์โทรเลขจัดสรรให้เอกชนนั้น ให้ระงับการ ใช้ความถี่นั้นจนกว่า ค.ร.ม. จะได้พิจารณาโครงการของ อ.ส.ม.ท. ตามข้อ(2) แล้วเสร็จ

การดำเนินกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก จนกระทั่งในวันที่ 3 มิถุนายน 2529 รัฐบาล ยังห้ามดำเนินกิจการ ไม่ว่าจะวิธีใด ๆ ก็ตาม พร้อมทั้งระงับการใช้ ความถี่ ไอบีซี ได้รับมาจากกรมไปรษณีย์โทรเลข แต่ยังเปิดช่องว่างของกฎหมาย ไว้ว่า " ไม่อนุมัติ จนกว่าโครงการขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ใน การร่วมมือดำเนินกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก กับเอกชนจะแล้วเสร็จ"

^{๒๘} อ้างแล้ว, หน้า 71-72

โครงการของ อ.ส.ม.ท. ได้ผ่านการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2531 คณะรัฐมนตรี มีมติดังนี้ ²⁷

"1. อนุมัติในหลักการ ให้ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ทางสายเพื่อถ่ายทอดหรือเผยแพร่สัญญาณ หรือรายการโทรทัศน์ จากสถานีวิทยุโทรทัศน์ที่มีอยู่ในประเทศไทย ไปในบริเวณพื้นที่ที่ไม่สามารถรับสัญญาณโทรทัศน์ หรือรับได้แต่ไม่ชัดเจน

2. การส่งวิทยุโทรทัศน์ทางสาย ที่เผยแพร่รายการอื่นนอกจากรายการโทรทัศน์ ให้ทำได้ตามความเหมาะสม โดยเป็นรายการที่ไม่เป็นภัยต่อเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยกำหนดเวลาออกอากาศให้เหมาะสมกับมาตรการควบคุมโดยละเอียด ให้เสนอเป็นกฎกระทรวงเข้าสู่การพิจารณาต่อไป และให้เสนอโครงการนี้โดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2531 บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด มีหนังสือกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ขอให้ อ.ส.ม.ท. พิจารณาเรื่อง การให้บริการ ร่วมดำเนินการให้บริการโทรทัศน์ ระบบบอกรับเป็นสมาชิกกับ อ.ส.ม.ท. ตามที่ได้รับจัดสรรความถี่แล้ว ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มีบัญชาให้ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง) ประธานกรรมการ อ.ส.ม.ท. พิจารณา โดยประธานฯ ได้มอบหมายให้ อ.ส.ม.ท. ร่วมพิจารณาผลดีผลเสีย และผลประโยชน์ที่ อ.ส.ม.ท. จะได้รับจากโครงการนี้ ต่อมา ประธานฯ ได้มีบัญชา เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2532 ให้นำเรื่องนี้ เข้าพิจารณาในการประชุม อ.ส.ม.ท."

²⁷ ไกรสร พรสุธี, เคเบิลทีวีผิดมติคณะรัฐมนตรีจริงหรือ, หนังสือครบรอบ

พัฒนาการของการขออนุมัติดำเนินกิจการโทรทัศนบอกรับสมาชิก ได้ข้ามผ่านกาลเวลา ท่ามกลางบริบททางสังคม ดังที่เกิร์บเนอร์ได้กล่าวไว้ว่าการทำหน้าที่สื่อสารมวลชน ย่อมต้องทำงานภายใต้ความกดดันของกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งจากการเตรียมการ จนกระทั่งเกิดความพร้อมในหลาย ๆ ด้านที่จะได้รับอนุมัติจากรัฐบาลให้ดำเนินกิจการได้อย่างถูกต้อง แต่ได้มีปัจจัยเงื่อนไขทางสังคม ได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อสื่อชนิดใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น ผ่านสื่อมวลชนหลายทาง จึงเป็นเหตุให้โทรทัศนบอกรับสมาชิกไม่น่าที่จะเกิดขึ้นในสังคมไทยได้ แต่ก็ได้เกิดขึ้นแล้ว ทั้งนี้เป็นผลจาก

จุดกำเนิดโทรทัศนบอกรับสมาชิกในประเทศไทย

จากปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาของการขออนุมัติดำเนินกิจการโทรทัศนบอกรับสมาชิก มีมากมาย ทั้งมีความเร่งล่วงหน้าถึงผลกระทบของเนื้อหา และการรับรองอย่างเป็นทางการของรัฐ กิจการนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นในสังคมไทยได้เพราะอยู่ในกระแส แห่งปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ดังกล่าว นับแต่ปี 2525 จนกระทั่ง ปี 2532 นับเป็นเวลาถึง 8 ปี แต่ก็ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินกิจการแล้ว ฉะนั้นเพื่อที่จะทำความเข้าใจ กับพัฒนาการของโทรทัศนบอกรับสมาชิกในประเทศไทย ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ขอมองย้อนกลับไปถึงจุดกำเนิดและพัฒนาการของโทรทัศนบอกรับสมาชิก ซึ่งจะเป็นแม่บทของโทรทัศนบอกรับสมาชิก ที่จะได้รับอนุมัติให้ดำเนินกิจการต่อไป โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือ

นโยบายรัฐบาลด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 มุ่งที่จะใช้บังคับแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน ซึ่งไม่ได้มีกฎหมายกำหนดอำนาจ

หน้าที่ให้ดำเนินกิจการสื่อสารมวลชน ต้องได้รับอนุมัติตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ 2498 ก่อนจึงจะดำเนินการได้ การเกิดกิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกเท่ากับการเกิดสถานีโทรทัศน์ขึ้นมาอีกหนึ่งสถานี และต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของกฎหมายและนโยบายของรัฐ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะรัฐบาลไม่เคยอนุมัติให้เอกชนดำเนินการตั้งสถานีวิทยุและโทรทัศน์ขึ้นมาโดยอิสระมาก่อน นอกจากจะอยู่ในการดำเนินงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้กำกับดูแล โดยเอกชนเป็นผู้ขอสัมปทานไปดำเนินการ ฉะนั้นในส่วนของราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีอยู่ 2 แห่งเท่านั้น คือ กรมประชาสัมพันธ์ และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ที่มีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ ให้ดำเนินกิจการสื่อสารมวลชน โดยมีกฎกระทรวงยกเว้นไม่ต้องขออนุญาต ตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 หากหน่วยงานทั้ง 2 หรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการหรือมีโครงการให้เอกชนเข้าไปดำเนินการ

กิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก เริ่มมีความพร้อมที่จะประกอบกิจการได้ โดยมีหน่วยงานของรัฐ คือองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นผู้รับผิดชอบในรูปของความร่วมมือกับเอกชน แต่การดำเนินการดังกล่าว เป็นการส่งสัญญาณไปยังสมาชิก ด้วยการใช้คลื่นวิทยุโทรทัศน์ จึงต้องได้รับการจัดสรรความถี่วิทยุจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือกรมไปรษณีย์โทรเลข เสียก่อน ตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498

เมื่อมีความพร้อมทั้งหน่วยงานราชการที่จะรับผิดชอบกำกับดูแล และอนุมัติสัมปทาน รวมทั้งความพร้อมของคลื่นวิทยุคมนาคม ผู้ดำเนินการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก มีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ ด้วยองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้น แต่ยังคงติดปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง นั่นก็คือ

แนวนโยบายกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2532 แนวนโยบายดังกล่าวได้ใช้ถ้อยคำ ว่า "ไม่ควรอนุญาต เว้นแต่เพื่อปฏิบัติงาน ตามแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ"^{๖๙}

จุดกำเนิดของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก จึงมีความพร้อม ในการดำเนินกิจการออกมาอย่างชัดเจน ถ้าดำเนินตามมติคณะรัฐมนตรีที่ว่า "ไม่ควรอนุญาต เว้นแต่เพื่อปฏิบัติงานตามแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ" องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยจึงร่วมมือกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในการตั้งคณะทำงาน และประชุมร่วมกัน เพื่อที่จะกำหนดแผนการดำเนินงาน เกี่ยวกับการจัดทำรายการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

อ.ส.ม.ท. ได้นำเรื่องโครงการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกร่วมกับ ททท. เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2532 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบในหลักการ ให้มีการดำเนินกิจการโทรทัศน์ทางสายระบบการบอกรับ ส่วนแผนการดำเนินงานในเรื่องนี้ ให้ อ.ส.ม.ท. และ ททท. รับไปพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

หลังจากได้ทราบมติคณะรัฐมนตรีแล้ว ต่อมา ในวันที่ 17 เมษายน 2532 อ.ส.ม.ท. ได้ลงนามในสัญญาร่วมดำเนินการ ให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก ที่โรงแรมดุสิตธานี โดยมีนายราชันย์ ชูเซ็น ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. และ

^{๖๙} อ้างแล้ว, หน้า 42

นางดวงฤทัย เศรษฐบุตร กรรมการผู้จัดการบริษัท ไอปี้ซี เป็นผู้ลงนาม โดยมีสาระสำคัญของสัญญา ร่วมดำเนินการ ดังนี้ ^{๒๙}

1. อายุสัญญา 20 ปี
2. บริษัท ไอปี้ซี ประกันรายได้ ขั้นต่ำให้ อ.ส.ม.ท. ตลอดระยะเวลาในสัญญา 120,895,000 บาท
3. รายได้ขั้นสูงจะจ่ายให้ อ.ส.ม.ท. ร้อยละ 6.5 ของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย
4. บริษัท ไอปี้ซี จะมอบอุปกรณ์ในการดำเนินการให้ อ.ส.ม.ท. ภายใน 180 วัน หลังจากเซ็นสัญญา ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้กับสมาชิกจะมอบให้ภายใน 60 วันหลังจากสิ้นสุดสัญญา ซึ่งทรัพย์สินที่จะมอบให้กับ อ.ส.ม.ท. รวมมูลค่าไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท
5. บริษัทฯ จะโอนหุ้นให้ อ.ส.ม.ท. ร้อยละ 5 ของหุ้นทั้งหมด ภายใน 180 วัน หลังจากเซ็นสัญญา แต่ทั้งนี้ ไม่เกิน 5 ล้านบาท
6. บริษัทฯ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงระหว่าง อ.ส.ม.ท. กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทุกประการ"

"ต่อมา วันที่ 15 กันยายน 2532 โทรทัศน์บอกรับสมาชิก ดำเนินกิจการโดย ไอปี้ซี ในเครือชินวัตรกรุ๊ป เริ่มดำเนินการธุรกิจ การให้บริการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ในระยะเริ่มต้นเป็นช่องภาษาอังกฤษ 2 ช่อง โดยแยกเป็นช่องข่าวและกีฬา (ไอปี้ซี 1) และช่องบันเทิง (ไอปี้ซี 2) เปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง"^{๓๐}

^{๒๙} อ้างแล้ว, หน้า 85

^{๓๐} เอกสารประชาสัมพันธ์บริษัทไอปี้ซี, 2534, หน้า 2

หลังจากที่องค์การสื่อสารมวลชนลงนามในสัญญากับ ไอพีซี ไม่นานก่อนมติสัมปทานที่เหลืออีก 1 คลื่น ให้กับ บริษัทสยาม บรอดแคสต์ติ้ง คอมมูนิเคชั่น ในเครือของธนาคาร โดยมีประธานกรรมการบริหาร คือ นายคีรี กาญจนพาสน์ ในเดือน กรกฎาคม 2533

จากนั้น 26 สิงหาคม 2534 เอสบีซี ได้ทดลองการออกอากาศ โดยผู้ที่เป็นสมาชิกตลอดปี 2534 จะชมรายการได้ฟรี ไม่เสียค่าบริการตลอดปี 2534

จากการศึกษาวิจัยถึงที่มา ของโทรทัศน์บอกรับสมาชิก พอจะสรุปได้ว่าเกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชน ในการแก้ไขพื้นที่ในการรับสัญญาณโทรทัศน์ไม่ชัดเจน ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้า ได้มีการเปิดวีดิโอเทปแล้วต่อสายไปยังบ้านสมาชิก เป็นโทรทัศน์บอกรับสมาชิก ในระบบซีเอทีวี ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้กันมากตามต่างจังหวัดทั้ง 42 แห่ง เมื่อเทคโนโลยีในการส่งสัญญาณโทรทัศน์ ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นระบบ อาร์เอสทีวี โดยการใช้คลื่นวิทยุแทนการเดินด้วยสายเคเบิล มีผู้นำเสนอระบบดังกล่าว ต่อสังคมไทย แต่ก็ได้รับผลกระทบ ต่อปัจจัยปัญหาบางประการของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทำให้เกิดความล่าช้าในการอนุมัติให้ดำเนินกิจการในส่วนกลาง ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป จนกระทั่งรัฐบาลในยุคนั้นได้กำหนดนโยบายเป็นมติของคณะรัฐมนตรีว่า "เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว" ซึ่งถือว่าเป็นจุดกำเนิดและเหตุผลเริ่มต้น ของโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในประเทศไทย ซึ่งดำเนินกิจการได้ โดยอาศัยมติ ค.ร.ม.อนุมัติเฉพาะการดำเนินกิจการในส่วนกลางเท่านั้น มิได้กล่าวถึง กิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกในส่วนภูมิภาค แต่กิจการโทรทัศน์บอกรับสมาชิกทั้ง 2 รูปแบบ ยังคงดำเนินกิจการต่อเนื่องมาจวบจนปัจจุบันนี้